

Eventyr For Alle

Askepott

Brødrene Grimm

Askepott

Det var en gang en rik mann som hadde ei kone som ble syk, og da hun følte døden nærme seg, kalte hun si eneste datter til senga si og sa:

«Kjære barn, vær from og god, så vil den gode Gud alltid beskytte deg, og jeg vil se ned til deg fra himmelen og våke over deg.»

Så lukket hun øynene sine og døde. Den lille jenta gikk ut til moras grav hver dag og gråt, og hun ble from og god. Da vinteren kom, la sneen et hvitt teppe over grava, og da våren kom og sola hadde tatt det av igjen, tok mannen seg ei annen kone.

Denne kona hadde to døtre med seg til huset. De hadde vakre og hvite ansikter, men slemme og sorte hjerter. Dette ble ei ond tid for det stakkars stebarnet. «Skal den dumme gåsa sitte inne hos oss i stua?» sa de. «Den som vil spise brød, må arbeide for det. Ut på kjøkkenet med henne!»

De tok de vakre klærne hennes fra henne, tok på henne gråe, gamle arbeidsklær og gav henne tresko. «Se på den stolte prinsessa, i all sin stas!» rope de, lo og jaga henne ut på kjøkkenet. Der måtte hun gjøre tungt arbeid fra morgen til kveld. Tidlig på morgenen stod hun opp, henta vann, la på varmen, laga mat og vaska. På toppen av det gjorde søstrene alle tenkelige slemme ting, gjorde narr av henne og kasta ertene og linsene i aska, slik at hun måtte sitte og pelle dem ut igjen. Om kvelden, når hun hadde arbeida seg trett, kom hun seg ikke til sengs, i stedet måtte hun ligge og varme seg i aska ved peisen. Og siden hun ble støvete og skitten av det, kalte de henne *Askepott*.

Så var det en gang, da faren skulle reise til markedet, at

han spurte begge stedøtrene hva han skulle ta med til dem.

«Vakre klær», sa den ene.

«Perler og edelsteiner», sa den andre.

«Men du, Askepott», sa han, «hva vil du ha?»

«Far, den første kvisten som støter mot hatten din på hjemveien, den kan du brette av til meg.»

Han kjøpte nå vakre klær, perler og edelsteiner til begge stedøtrene, og da han red gjennom en krattskog på hjemveien, streifa han en hasselkvist som rev av ham hatten. Da brakk han kvisten av og tok den med.

Da han kom hjem, ga han stedøtrene det som de hadde ønska seg, og Askepott gav han kvisten fra hasselbusken. Askepott takka ham, gikk til si mors grav og planta kvisten på den, og gråt så mye at tårene falt ned og vætete den. Men den vokste opp og ble et vakkert tre. Askepott gikk dit tre ganger hver dag, gråt og ba, og hver gang kom det en hvit fugl til treet, og når det ble gitt ett ønske, så kasta fuglen ned det som hadde blitt ønska.

Men nå hendte det at kongen gjorde i stand en fest som skulle vare i tre dager, og hvor alle skjønne jomfruer i landet ble innbudt, slik at sønnen hans kunne velge seg en brud. Da de to stesøstre hørte at de også skulle møte opp der, ble de glade, kalte på Askepott og sa:

«Grei håret vårt, børst skoene våre og stram spennene, vi skal på ball på kongens slott.»

Askepott adlød, men gråt, for hun ville også gjerne være med på dansen, og bad stemora om å få tillatelse.

«Du Askepott» sa hun, «som er så full av støv og smuss og vil på ball? Du har ingen klær, ingen sko, og så vil du danse!» Men da hun fortsatte å be, sa hun til slutt: «Nå har jeg helt en bolle linser i aska, og hvis du får plukka ut linsene igjen på to timer, skal du få være med.»

Jenta gikk ut i hagen via bakdøra og ropte: «Dere tamme duer, dere turtelduer, alle dere fugler under himmelen, kom og hjelp meg å samle:

*de pene i potten,
de slette i skrotten.»*

Da kom det to hvite duer inn av kjøkkenvinduet, og deretter turtelduene, og til slutt kretsa og sverma alle himmelens fugler inn, og landa rundt om i aska. Og duene nikka med hodene og tok til med sitt plukk, plukk, plukk, plukk; og da tok de andre også til med plukk, plukk, plukk, plukk, og samla alle de gode frøene i bollen. Knappt en time hadde gått, så var de ferdige, og alle fløy ut igjen. Så brakte jenta bollen inn til stemora, fryda seg og trodde at nå skulle hun få være med på ballet.

Men hun sa: «Nei Askepott, du har ingen klær og kan ikke danse. Folk vil bare le av deg.» Da gråt jenta så, at hun sa: «Hvis du kan få to boller med linser ut av aska på én time, så skal du få bli med», og tenkte: «Det kan hun aldri klare.»

Men da hun hadde helt de to bollene med linser i aska, gikk jenta ut i hagen via bakdøra og ropte: «Dere tamme duer, dere turtelduer, alle dere fugler under himmelen, kom og hjelp meg å samle:

*de pene i potten,
de slette i skrotten.»*

Da kom det to hvite duer inn av kjøkkenvinduet, og deretter turtelduene, og til slutt kretsa og sverma alle himmelens fugler inn, og landa rundt omkring i aska. Og duene nikka med hodene og tok til med sitt plukk, plukk,

plukk, plukk; og da tok de andre også til med plukk, plukk, plukk, plukk, og samla alle de gode frøene i bollen. Og da rundt en halv time var gått, så var de alt ferdige og fløy ut igjen. Så bar jenta bollen til stemora, gleda seg og trodde at nå skulle hun få være med på ballet.

Men stemora sa: «Det hjelper deg overhode ikke. Du får ikke være med siden du ikke har klær og ikke kan danse; vi

kom til å skamme oss over deg.» Dermed vendte hun henne ryggen og skyndte seg bort til de to hovmodige døtrene sine.

Da nå ingen var hjemme, gikk Askepott til si mors grav under hasseltreet og ropte:

*«Lille tre, skak deg og rist deg,
dryss gull og sølv nedover meg.»*

Da kasta fuglen en kjole av gull og sølv ned til henne, og sko brodert med silke og sølv. Raskt tok hun kjolen på og dro til ballet. Men søstrene hennes og stemora kjente henne ikke igjen, og trodde at det måtte være ei fremmed kongsdatter, så vakker så hun ut i den gyldne kjolen. De tenkte slett ikke på Askepott, og tenkte at hun satt der hjemme i skitten og lette etter linsene i aska.

Kongssønnen kom imot henne, tok henne i hånda og dansa med henne. Han ville ikke danse med noen andre, slapp ikke hånda hennes, og når det kom en annen og spurte, sa han: «Dette er mi danserinne.»

Han dansa med henne til det ble kveld, da ville hun dra hjem. Men kongssønnen sa: «Jeg blir med og følger deg hjem», for han ville se hvem den vakre jenta tilhørte. Men hun slapp fra ham og sprang inn i duehuset. Kongssønnen venta til faren hennes kom, og sa til ham at den fremmede jenta hadde løpt inn i duehuset.

Den gamle tenkte: «Skulle det være Askepott?» Og så måtte de bringe ham øks og hakke slik at han kunne slå duehuset i stykker med dem, men det var ingen der inne. Og da de kom hjem, lå Askepott i de skitne klærne sine ved aska, og ei ussel oljelampe brant på skorsteinen; for Askepott hadde sprunget hurtig ut på baksida av duehuset,

og løpt til hasseltreet. Der hadde hun trukket av seg de vakre klærne og lagt dem på grava, og fuglen hadde tatt dem bort igjen, og i sine grå arbeidsklær hadde hun satt seg ved aska på kjøkkenet.

Den andre dagen, da festen begynte på ny, og foreldrene og stesøstrene var borte, gikk Askepott til hasseltreet og sa:

*«Lille tre, skak deg og rist deg,
dryss gull og sølv nedover meg.»*

Da kasta fuglen ned en enda staseligere kjole enn forrige dag. Og da hun dukka opp på ballet med denne drakta, ble enhver forbausa over skjønnheten hennes. Men kongssønnen, som hadde venta på at hun skulle komme, tok henne straks i hånda og dansa bare med henne alene. Når de andre kom og ba henne til dans, sa han: «Dette er mi danserinne.»

Da det nå ble kveld, ville hun av sted, og kongssønnen gikk etter og ville se hvilket hus hun gikk inn i. Men hun sprang fra ham og inn i hagen bak huset. Der stod det et stort, vakkert tre hvor det hang de herligste pærer. Hun klatra så smidig som et ekorn mellom greinene, og kongssønnen visste ikke hvor hun var blitt av. Men han venta til faren kom, og sa til ham: «Den fremmede jenta har sluppet fra meg, og jeg tror at hun har sprunget opp i pæretreet.»

Faren tenkte: «Skulle det være Askepott?» lot øksa bli henta og hugget treet ned, men det var ingen i det. Og da de kom inn på kjøkkenet, lå Askepott der i aska som vanlig; for hun hadde sprunget ned fra den andre sida av treet, brakt de vakre klærne til fuglen i hasseltreet og kledd på seg de grå arbeidsklærne sine.

Den tredje dagen, da foreldrene og søstrene var borte, gikk Askepott igjen til si mors grav og sa til treet:

*«Lille tre, skak deg og rist deg,
dryss gull og sølv nedover meg.»*

Da kasta fuglen ned en kjole, som var mer prektig og glitrende enn noen hun hadde hatt, og skoene var av rent gull. Da hun kom på ballet i denne drakta, visste de alle ikke hva de skulle si av bare forundring. Kongssønnen dansa bare med henne, og når en annen ba om å danse med henne, sa han: «Dette er mi danserinne.»

Da det nå ble kveld, ønska Askepott å dra, og kongssønnen ville ledsage henne, men hun sprang så raskt at han ikke kunne følge henne. Men kongssønnen hadde funnet på noe lurt, og hadde malt hele trappa med bek. Så da hun sprang over, ble den venstre skoen til jenta hengende fast. Kongssønnen tok den opp, og den var liten og nett og av rent gull.

Neste morgen gikk han til mannen med den, og sa til ham: «Ingen andre skal bli mi kone enn den som har en fot som passer denne gullskoen.»

Da fryda begge søstrene seg, for de hadde vakre føtter. Den eldste gikk inn i kammerset med skoen og ville prøve den, og mora var med. Men de kunne ikke få stortåa inn, for skoen var for liten for henne. Da ga mora henne en kniv og sa: «Skjær tåa av. Når du blir dronning, så behøver du ikke å gå på foten mer.»

Jenta skar tåa av, tvang foten inn i skoen, beit smerten i seg og gikk ut til kongssønnen. Da tok han henne opp på hesten som sin brud og red av sted med henne. Men de måtte forbi grava. Der satt de to duene i hasseltreet og

sang:

*«Kurre-di-ro, kurre-di-ro,
skoen den er full av blod.
Skoen må virkelig klemme,
den rette brud er ennå hjemme.»*

Da stirra han på foten hennes og så hvordan blodet rant ut. Han vendte hesten om, brakte den falske bruden hjem igjen, og sa at *det* var ikke den rette. Da skulle den andre søstera trekke skoen på. Hun gikk inn i kammerset og fikk tåa lykkelig inn i skoen, men hælen var for stor. Da rakte mora henne en kniv og sa: «Skjær av et stykke av hælen. Når du blir dronning, så behøver du ikke å gå på foten mer.»

Jenta skar av et stykke av hælen, tvang foten inn i skoen, beit smerten i seg og gikk ut til kongssønnen. Så tok han henne opp på hesten som sin brud og red av sted med henne. Da de kom forbi hasseltreet, satt de to duene i det og sang:

*«Kurre-di-ro, kurre-di-ro,
skoen den er full av blod.
Skoen må virkelig klemme,
den rette brud er ennå hjemme.»*

Han stirra ned på foten hennes, og så hvordan blodet rant av skoen og hadde gjort den hvite strømpen helt rød. Da vendte han hesten sin og brakte den falske bruden hjem igjen. «Dette er heller ikke den rette», sa han. «Har du ingen annen datter?»

«Nei», sa mannen, «det er bare stakkars lille Askepott igjen, etter mi avdøde kone. Hun kan umulig være bruden

din.»

Kongssønnen sa at han ville de skulle sende på henne, men mora svarte: «Å nei, hun er altfor skitten til at hun kan la deg se henne.»

Men han ville absolutt se henne, og de måtte kalle på Askepott. Da vaska hun først hendene og ansiktet rent, gikk så inn og neiet for kongssønnen, som rakte henne gullskoen. Så satte hun seg på en skammel, trakk foten ut av den tunge treskoen og stakk den inn i finskoen, som satt som støpt. Og da hun reiste seg opp og kongssønnen så ansiktet hennes, så kjente han igjen den vakre jenta som han hadde dansa med, og ropte: «Dette er den rette brud!» Stemora og begge søstrene var forskrekka og ble bleike av ergrelse. Men han tok Askepott opp på hesten og red av gårde med henne. Da de kom til hasseltreet, sang de to hvite duene:

*«Kurre-di-ro, kurre-di-ro,
den skoen har ingen blod.
Foten er ikke i klem,
du fører den rette bruden hjem.»*

Og da de hadde sunget dette, kom de begge flyvende ned og satte seg på skuldrene til Askepott, en på høyre, den andre på venstre skulder, og der ble de sittende.

Da bryllupet med kongssønnen skulle holdes, kom de falske søstrene, som ville innsmigre seg og ta del i hennes lykke. Mens brudefolkene nå gikk til kirka, var den eldste på høyre og den yngste på venstre side. Da hakka duene ut et øye på hver av dem. Da de senere gikk ut igjen, var den eldste på venstre og den yngste på høyre side. Da hakka duene ut det andre øye på hver av dem. Og slik ble de straffa med blindhet for sin ondskap og falskhet, hele si levetid.

Eventyr ForAlle.no

Les og hør kjente og ukjent eventyr,
gratis på norsk!

eventyrforalle.no

PATREON | EventyrForAlle

Tysk folkeeventyr fra samlingene til Jacob Grimm (1785–1863) og Wilhelm Grimm (1786–1859). (Offentlig eiendom - public domain)

Originaltittel: Aschenputtel

Norsk oversettelse: Karl-Robert Rønning

Basert på:

- Tyske originalteksten fra [Kinder- und Haus-Märchen Band 1, 1857 \(de.wikisource.org\)](http://de.wikisource.org) (Offentlig eiendom - public domain)
- Norske oversettelsen *Askepott* fra [Grimms eventyr, 1905 \(nb.no\)](http://Grimms eventyr, 1905 (nb.no)) (Offentlig eiendom - public domain)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Ukjent

Kilde: [Grimms eventyr, 1905 \(nb.no\)](http://Grimms eventyr, 1905 (nb.no))

Dette arbeidet er fri for kjente opphavsrettsrestriksjoner.